

Петко Р. Славейковъ

Кратки биографични
бѣлѣжки¹

Петко Рачевъ Славейковъ, български писателъ — поетъ, филологъ, историкъ, педагогъ, публицистъ, журналистъ, единъ отъ най-добритъ и най-популярнитъ наши писатели прѣзъ послѣднитъ 30 години прѣди освобождението ни, единъ отъ най-първитъ ратници за българското възраждане и единъ отъ най-

виднитъ дѣйци по църковния въпросъ, е роденъ въ Търново, въ 1827 година. Славейковъ, който самъ си е далъ това прѣзвие, се казвалъ до 1842 год. „Медникаровъ“ и „Казанджийски“ по бащиния си занаятъ, а до 1849 — *Рачовъ*, по бащиното си име. Той се училъ въ родното си мѣсто у „куция даскалъ“, послѣ при другъ даскалъ и първото му учение било все около наустницата, псалтиря и светчето. Повече знание добилъ той въ Свищовъ (1843),

¹ Тия бѣлѣжки заимствуваме отъ енциклопедическия рѣчникъ на Л. Касжровъ, издание Д. В. Манчовъ, Пловдивъ.

дѣто се ползувалъ много отъ библиотеката на учителитъ си Емануилъ Васкидовичъ и К. Тодоровъ. Нѣ при тия учители всенародниятъ учителъ и просвѣтителъ се училъ само нѣколко мѣсеца, та той минува за самоукъ. Макаръ покъсно (1849) да ходилъ въ Елена, да се учи при *Н. Михайловски*, който се завърналъ отъ Москва, свършилъ историко-филологическия факултетъ; но и тамъ не се засѣдѣлъ повече отъ мѣсець. Затова и Славейковъ гледалъ съ прочитъ да допълни онова, което не можалъ да достигне съ едно систематическо образование. Каквато книга му попадала на рѣка, зачиталъ я и я свършвалъ. Така прочелъ нѣколко пжти *Библията*, *Житията на светиитъ* и разни *църковни слова*. Между първитъ книги, които челъ и му направили силно впечатление, били Плутарховитъ *Животописания*, съчиненията на Доситея Обрадовича, Омировата *Илиада* (на руски) и стихотворенията на нѣкой си грѣцки поетъ Христопуло.

Въ 1843, когато билъ само на 16 години, Славейковъ се условилъ *даскалъ* въ Долна-Махала, Търново. На двама грѣцки владци въ Търново Славейковъ извадилъ пѣсенъ по народенъ ритъмъ. Тая пѣсенъ, първото му книжовно произведение, *поименно* подиграва владцитъ:

„И Панарета делия,
Делия, дели-башия,
Лудия грѣцки владика.
Като гидия ходяше,
Врана си коня ѣздѣше,
Окаченъ топузъ носяше,
Селата обикаляше,
Сѣкакъ народа дерѣше,
И грѣшни пари берѣше;
Поповетъ си ѣздѣше,

Груби имъ думи думаше:
„Де гиди старци-магарци!
А кметоветъ псуваше,
Псуваше и ги биеше,
Калпацитъ имъ хвъргаше,
На тулуми ги правѣше.
А йощъ се повечъ прослави
Наше Велико Търново
Съсъ Неофита мждрия
Мждрия и лукавия.

За тая сатира, която се прѣписвала и ходила отъ рѣка на рѣка между поборницитъ на българщината, Славейкова затварятъ нѣколко деня у владиката. Единъ слуга българинъ му донася отъ състрадание ястие и на тръгване изрича поговорката „да би мирно сѣдѣло, не би чудо видѣло“. Тия думи, изпълнени съ толкова мждростъ и така стройно наредени,